

Kodex Gigas

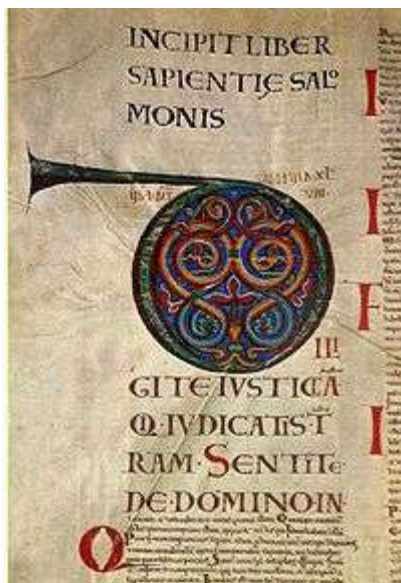
Kodex Gigas - fotografie knihy

Kodex Gigas je největší rukopisná kniha ([kodex](#)) světa. Byla pravděpodobně napsána počátkem [13. století](#) v [podlažickém klášteře](#) u [Chrudimi](#). Bývá označována [latinsko-řecky](#) *Codex Gigas* (v překladu „Obrovská kniha“), nebo podle výjimečného vyobrazení [d'ábla](#) také jako **Ďáblova bible**. Záměrem autora bylo shrnout veškeré vědění do jediného díla, vytvořit jakousi „knihovnu v jediné knize“.

Obsah

- [1 Vzhled kodexu](#)
- [2 Historie kodexu](#)
- [3 Obsah kodexu](#)
- [4 Legenda o sepsání Ďáblovy bible](#)
- [5 Reference](#)
- [6 Externí odkazy](#)

Vzhled kodexu

Kodex Gigas - ukázka z obsahu

Kodex Gigas - vyobrazení ďábla (zdroj 3 fotografií: [The Royal Library, National Library of Sweden](#))

Kodex Gigas je svázan v dřevěných deskách potažených světlou kůží, opatřených kovovým zdobením. Rozměr desek je 920×505×220 mm. Původně obsahoval 320 [pergamenových](#) listů (tj. 640 stran) o velikosti 890×490 mm. Osm listů bylo vyříznuto, není známo kdy, kým a proč. Odstraněné listy pravděpodobně obsahovaly [řeholní pravidla benediktinského řádu](#). Hmotnost celého kodexu je 75 kg, na výrobu potřebného pergamenu byly spotřebovány kůže 160 [oslů](#).

Historie kodexu

Kodex patrně vznikl v klášteře [Podlažice](#) u [Chrudimi](#). Záznamy v kodexu končí rokem [1229](#). V roce [1245](#) byl kodex zastaven [cisterciáckému klášteru v Sedlci](#). [Pavel Bavor z Nečtin](#) ([1290](#) až [1332](#)) jej roku 1295 odkoupil pro [břevnovský klášter](#). V letech [1477–1593](#) se kodex nacházel v klášteře v [Broumově](#). V březnu [1594](#) byl převezen do Prahy, kde se stal součástí sbírky [císaře Rudolfa II.](#)

Na konci [třicetileté války](#), v roce [1648](#), se [švédské armádě](#) podařil nečekaný přepad Prahy (dobyli však pouze levobřežní část), při němž ukořistili poklady veliké hodnoty - mimo jiné i obsah Rudolfovy *kunstkornory*, jež byla odvezena do [Stockholmu](#). [Rukopis](#) je od té doby uložen v [Královské knihovně ve Stockholmu](#) a přes opakované snahy se nepodařilo získat jej od Švédska zpět. Nedaleko místa svého vzniku, v expozici [Městského muzea v Chrasti](#) ([www.mestochrast.cz](#)) je připomenut alespoň [maketou](#). Od září 2007 do března 2008 byl zapůjčen na výstavu v pražském [Klementinu](#).

Obsah kodexu

Do knihy je latinsky vepsána celá [bible](#) ([Starý](#) a [Nový zákon](#)), [Kosmova kronika česká](#), a řada dalších [traktátů](#) (mj. z [historie](#), [etymologie](#) a [fyziologie](#)) a menších spisů, [kalendář s nekrologem](#), seznam bratří podlažického kláštera, zaklínadla a různé dobové záznamy.

Kodex obsahuje [iluminace](#) červené, modré, žluté, zelené a zlaté barvy, [iniciály](#) jsou velmi bohaté, často přes celou výši stránky. Značně poutavé jsou spirálovitě zdobené vzory, z nichž vyrůstají různé květinové výhonky. Stylově se jedná o klasickou ukázkou [románského](#) knižního malířství. Na celém díle fascinuje jeho jednota, ráz písma je beze změny téměř v celém rozsahu, bez vlivu stárnutí písaře, nemoci, počasí či nálad, jako kdyby celá kniha byla skutečně sepsána během velmi krátké doby (viz [legenda o sepsání](#)).

Na listu 290 je na jinak prázdné stránce naprosto [unikátní](#) vyobrazení d'ábla, o velikosti skoro 50 cm. Několik listů předtím je napsáno na zčernalém [pergamenu](#), a má charakter velmi ponurý, hodně odlišný od celého zbytku kodexu.

Legenda o sepsání Ďáblovy bible

Podle [legendy](#) v klášteře žil [mnich](#), který [zhřešil](#). Aby se vyhnul přísnému [trestu](#) zazdění za živa, slíbil, že napíše za jedinou noc největší knihu, obsahující všechny vědomosti světa. Dostal veškerý potřebný materiál a pustil se do díla. O půlnoci mu bylo jasné, že úkol nemůže zvládnout, a zaprodal svoji [duši d'áblu](#). Ten za něj celé veledílo sepsal, biblické pasáže ovšem s velkým sebezapřením, odporem a nechutí. Mnich pouze z vděčnosti přidal jeho obrázek.

I přes tuto legendu o svém sepsání nebyl Kodex Gigas nikdy zatracen [inkvizicí](#), a byl různými učenými bedlivě studován.